

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та
ОСВІТИ
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

Bulletin of Science and Education

№ 3(45) 2026

**Видавнича група «Наукові перспективи»
Християнська академія педагогічних наук України**

«Вісник науки та освіти»

№ 3(45) 2026

Київ – 2026

Publishing Group «Scientific Perspectives»
Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

№ 3(45) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3](477)(02)

Ідентифікатор медіа R40-05847

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-3\(45\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-3(45))

«Вісник науки та освіти»: журнал. 2026. № 3(45) 2026. С. 4175

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 31.03.2026, № 11/3-26)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія)

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

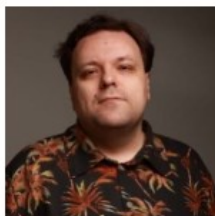
Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів гуманітарних наук та мистецтва

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор:

Котельницький Назар Анатолійович – член-кореспондент Української Академії Наук, кандидат історичних наук, доцент кафедри мовної підготовки та міжкультурних комунікацій, ЗВО Університет трансформації майбутнього (м. Чернігів, Україна)

Редакційна колегія:

- ✓ **Азарова Лариса Євстахіївна** - докт. філол. наук, професор, завідувач кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету (Україна)
- ✓ **Берест Ігор Романович** - доктор історичних наук, професор кафедри медійних технологій, інформаційної та книжкової справи, Національного університету «Львівська політехніка» (Україна)
- ✓ **Беррі, Стівен** доктор історичних наук, професор, професор епохи Громадянської війни Коледжу мистецтв і наук Франкліна Університету Джорджії (США)
- ✓ **Вуколова Катерина Володимирівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Україна)
- ✓ **Гурко Олена Василівна** - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)
- ✓ **Заур Алієв** доктор філософії з історії науки, доктор філософії з політичних наук, доцент, доцент Інституту філософії та соціології НАНА, Азербайджан (Азербайджан)

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Alyeksyeyeva I.O.** 42
*BUILDING AGENCY IN POLITICAL DISCOURSE: A STUDY OF
PRESIDENT TRUMP'S DAVOS-2026 SPEECH*
- Bilova A.H., Korolova L.V.** 55
*MICROLEARNING AND MOBILE-BASED APPROACHES IN
TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE*
- Denysenko I.V., Bachynska L., Novikova H.V.** 65
*THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA AND DIGITAL COMMUN-
ICATION ON ENGLISH ACQUISITION*
- Derkach Yu.Ya.** 76
*INTERDISCIPLINARY APPROACH TO LEARNING ENGLISH:
LITERATURE, GRAMMAR AND INTERCULTURAL COMMUNI-
CATION*
- Hutnyk V.M.** 88
*VERVOLLKOMMENEN DER AUSSPRACHE ZUKÜNFTIGER
DEUTSCHLEHRER IM AUTONOMEN LERNEN*
- Hnatyk K., Fodor K., Huszti I.** 108
*DEVELOPING ORAL COMMUNICATION IN THE EFL CLASS-
ROOM: METHODS, CHALLENGES, AND OUTCOMES*
- Khalabuzar O.A., Hlaskova I.Ya., Hostishcheva N.O.** 119
*THE ESSENCE AND TYPOLOGY OF SPEECH MANIPULATIONS
IN ENGLISH-LANGUAGE POLITICAL AND BUSINESS DIS-
COURSE*
- Krasniuk S., Goncharenko S., Petrenko V.** 129
*HYBRID AI IN CONTEMPORARY MACHINE LINGUISTICS IN
CONTEXT OF GLOBAL PHILOLOGICAL TRENDS*
- Kuziv M.Z.** 143
PROJECT WORK IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Хоміцький Н. 1464
*СИНТАКСИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ
ПЕРСОНАЖІВ У ВОЄННІЙ ПРОЗІ ОЛЕКСАНДРА ВІЛЬЧИНСЬ-
КОГО*

Частник О. 1475
*ЗАСТОСУВАННЯ ЦИ-ІНСТРУМЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНСЬКИХ ЗВО*

Чевичелова О.О. 1491
*ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ІНТЕГ-
РАЦІЇ МОВОЗНАВЧИХ ЗНАНЬ У ПРАКТИЧНОМУ КУРСІ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ*

Чорний І.В. 1505
*ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ МОВИ ДІЛОВИХ
ДОКУМЕНТІВ У СУЧАСНОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ
ДИСКУРСІ*

Юлдашева Л.П. 1517
*БІНАРНІ ОПОЗИЦІЇ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ МЕХАНІЗМ СТРУК-
ТУРУВАННЯ МОВИ, МИСЛЕННЯ ТА ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ*

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Antoniv A.A., Antoniv N.A. 1530
*SPECIFIC ASPECTS OF DEVELOPING CLINICAL THINKING
WITHIN A COMPETENCY-BASED APPROACH IN MEDICAL
EDUCATION*

Budianska V.A., Lyutviyeva Ya.P. 1540
*THE ROLE OF INTERACTIVE PLATFORMS IN CONDUCTING
TRAINING SESSIONS ON THE DEVELOPMENT OF COMMU-
NICATIVE CULTURE OF HIGHER EDUCATION STUDENTS*

Helzhynska T.Ya. 1555
*THE INTEGRATION OF MODERN DIGITAL TOOLS IN THE
TRAINING OF UNIVERSITY FACULTY FOR ACADEMIC
ENTREPRENEURSHIP*

- Євтушина Т.О.** 2140
ТВОРЧІ ВПРАВИ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ СИНТАКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
- Єфименко Л.М.** 2155
ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК УМОВА СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
- Жукова А.Р., Галченкова М.Є., Ушаков О.В.** 2167
ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕРІАЛІВ З КАНАЛУ UNITED24 ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: РОЗВИТОК ІНОЗЕМНОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
- Задільська Г.М.** 2179
РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ НА ЗАСАДАХ ІНТЕРАКТИВНОГО ПІДХОДУ
- Зенченко Т.Ф.** 2191
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
- Зіневич В.В.** 2213
ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
- Іванюк Г.І., Цибульська С.М.** 2225
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ (2006 – 2024)
- Ігнатенко І.С.** 2245
ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

УДК 378.046-021.68:001.895

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-3\(45\)-2225-2244](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-3(45)-2225-2244)

Іванюк Ганна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м.Київ, <https://orcid.org/0000-0001-7758-5121>

Цибульська Світлана Михайлівна аспірантка кафедри освітології та психолого-педагогічних наук, старший викладач Інституту післядипломної освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-5935-3351>

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ (2006 – 2024)

Анотація. У статті висвітлено результати історико-педагогічних студій інноваційної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти України в умовах євроінтеграції у хронологічних межах 2006 – 2024рр. Підняту в статті проблему схарактеризовано у хронологічному відрізку історико-освітнього процесу, що віднесено, згідно з періодизацією, до етапів: впровадження у післядипломну педагогічну освіту інноваційних технологій навчання в умовах євроінтеграції (2006–2014), модернізації та розвитку післядипломної педагогічної освіти в контексті реформування системи освіти України (2015–2024). За результатами історико-педагогічної розвідки репрезентовано освітні практики, що набули поширення в закладах післядипломної педагогічної освіти цих років. Розкрито сутнісні особливості трансформації змістової, технологічної, організаційної та управлінської складових післядипломної педагогічної освіти в умовах євроінтеграційних процесів. Відстежено вплив зміни цілей освіти та нормативно-правової бази на поступ інноваційної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти. Доведено, що впровадження нових педагогічних технологій на I етапі (2006–2014 рр.) відбувалось фрагментарно, нерівномірно та здійснювалось у межах традиційної тих років організаційної структури післядипломної педагогічної освіти. На II етапі (2015–2024 рр.) у царині інноваційної діяльності простежуються системні зрушення, зумовлені освітніми реформами, процесами децентралізації управління та розширенням автономії закладів освіти. Висвітлено особливості інноваційної діяльності на усіх рівнях функціонування закладів

післядипломної педагогічної освіти. Подано ретроспективний аналіз системи утворювального вдосконалення організації та управління в системі післядипломної педагогічної освіти, що сприяло становленню обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти як регіональних центрів професійного розвитку педагогів. Розкрито поступ від ідеї–до впровадження європейської моделі освіти, у межах якої педагог розглядається як суб'єкт безперервного професійного розвитку. Узагальнено еволюційний розвиток післядипломної педагогічної освіти: від моделі періодичного підвищення кваліфікації до системи безперервного професійного розвитку.

Ключові слова: післядипломна педагогічна освіта, підвищення кваліфікації, професійний розвиток, педагогічні працівники, інновації, інноваційна діяльність, неперервна освіта, система післядипломної педагогічної освіти, історико-освітній період.

Ivanyuk Hanna Ivanivna Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor in the Department of Educational Studies and Psychological and Pedagogical Sciences at the Boris Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-7758-5121>

Tsybulska Svitlana Mykhailivna PhD student at the Department of Educational Studies and Psychological and Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Institute of Postgraduate Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-5935-3351>

INNOVATIVE ACTIVITIES OF POSTGRADUATE TEACHER TRAINING INSTITUTIONS (2006–2024)

Abstract. This article presents the findings of historical and pedagogical studies into the innovative activities of postgraduate teacher training institutions in Ukraine in the context of European integration, covering the period from 2006 to 2024. The issue raised in the article is characterised within a chronological segment of the historical and educational process, which, according to the periodisation, is divided into the following stages: the introduction of innovative teaching technologies into postgraduate teacher education in the context of European integration (2006–2014), and the modernisation and development of postgraduate teacher education in the context of the reform of Ukraine's education system (2015–2024). Based on the results of historical and pedagogical research, educational practices that have become widespread in postgraduate teacher training institutions during these years are presented. The essential features of the transformation of the content, technological, organisational and managerial

components of postgraduate teacher training in the context of European integration processes are revealed. The impact of changes in educational objectives and the regulatory framework on the progress of innovative activities in postgraduate teacher training institutions is examined. It has been demonstrated that the introduction of new teaching technologies during the first phase (2006–2014) was piecemeal, uneven and carried out within the framework of the traditional organisational structure of postgraduate teacher training at that time. During the second stage (2015–2024), systematic shifts in the field of innovative activity can be observed, driven by educational reforms, processes of decentralisation of management, and the expansion of educational institutions' autonomy. The article highlights the characteristics of innovative activity at all levels of operation of postgraduate teacher education institutions. It presents a retrospective analysis of systemic improvements in the organisation and management of the postgraduate teacher education system, which contributed to the establishment of regional postgraduate teacher education institutes as regional centres for the professional development of teachers. The progression from concept to implementation of the European model of education is explored, within which the teacher is regarded as a subject of continuous professional development. The evolutionary development of postgraduate teacher education is summarised: from a model of periodic professional development to a system of continuous professional development.

Keywords: postgraduate teacher training, professional development, professional growth, teaching staff, innovation, innovative activities, lifelong learning, the postgraduate teacher training system, the historical and educational period.

Постановка проблеми. У річниці розбудови місії та візії нової української школи першорядності набуває пошук продуктивних форм, змісту професійного розвитку вчителів задля якісного виконання трудових функцій. Згідно із Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024) з-поміж трудових функцій/компетентностей виокремлено «безперервний професійний розвиток» та «здатність до навчання упродовж життя», а отже готовність приймати зміни як чинник особистого та професійного розвитку.

Безперечним є той факт, що освіта загалом і на кожному рівні нині розвивається в умовах невизначеності, які ускладнені погіршенням безпекової ситуації здобувачів/здобувачок і педагогів. Тому на часі – формування в педагогів-професіоналів здатності до здоров'язбереження та захисту життя здобувачів і свого власного; гнучкості в умовах постійних трансформацій; стресостійкості. Ці якості важливі для професіонала з

високим рівнем духовного, морального та професійного розвитку, здатного впроваджувати інноваційні освітні підходи і технології в практику навчання на всіх рівнях загальної середньої освіти. Ефективність визначення стратегічних орієнтирів інноваційної діяльності у сфері підвищення кваліфікації педагогів і їхнього професійного розвитку значним чином залежить від ґрунтового осмислення здобутків галузі в попередні історичні періоди.

У хронологічних межах дослідження з теми «Розвиток післядипломної педагогічної освіти в Україні (1991-й – 20-ті рр. ХХ століття)» відповідно до авторської періодизації (<http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/676/18151/38654-1>) 2006 – 2024 рр. належать до періоду, що істотно відображає поступ інноваційної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти; характеризує складний і багатовекторний процес, що розгортався під впливом перетворень у державній освітній політиці, соціокультурних трансформаціях і цивілізаційних викликах. Виокремлені домінанти цих років уможливають поєднання історико-генетичного аналізу еволюції інновацій, системного розуміння механізмів їх функціонування та цивілізаційного осмислення ролі післядипломної освіти в розвитку українського суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні напрями інноваційного розвитку післядипломної педагогічної освіти в історико-педагогічному контексті представлено у працях українських учених. Зокрема у дисертаційних роботах І. Ковальчук [11], О. Трофименко [30], О. Скубішевської [28] висвітлено проблему підготовки педагогів в умовах становлення інформаційного суспільства, формування інноваційної культури сучасного вчителя та його готовності до реалізації новацій у загально-освітніх навчальних закладах. У монографії «Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти» за редакцією Л. Ребухи [6] розглянуто теоретико-методологічні основи проєктування освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах цифровізації. З-поміж низки науково-методичних посібників варті уваги такі: «Післядипломна освіта в умовах євроінтеграції: сутність, зміст, технології, готовність до змін» за редакцією Л. Пуховської [19] та «Інноваційний менеджмент» (О. Мармиза) [15]. У дослідженні Л. Шитікової, Л. Змикало, О. Пуліної [31] охарактеризовано процеси зближення сучасної теорії та практики післядипломної педагогічної освіти з європейським вектором розвитку. Питання реалізації інноваційних проєктів суспільного розвитку в безперервній педагогічній освіті піднімаються у роботі О. Степаненко, А. Зарубіної, Л. Пономаренко [29]. У низці досліджень розглядаються питання науково-методичного менеджменту освітніх інновацій в умовах післядипломної педагогічної

освіти (В. Сидоренко) [27]; дисемінації інноваційного професійного досвіду керівників позашкільних навчальних закладів (І. Наумчук) [16]; реалізації інноваційної виховної технології (І. Бех) [1]. За результатами науково-педагогічних студій з'ясовано, що питання розвитку та функціонування інноваційних освітніх процесів розкрито доволі розлого, проте реалізація нововведень у системі післядипломної педагогічної освіти залишається недостатньо висвітленою в історико-освітньому контексті окреслених вище за текстом років і потребує подальших досліджень, наукових узагальнень.

Мета статті: за результатами науково-історичних студій з'ясувати й узагальнити особливості розвитку інноваційних ідей та процесів у післядипломній педагогічній освіті в Україні (2006–2024 рр.) – період модернізації системи післядипломної педагогічної освіти в умовах євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу. Приєднання України до Болонського процесу (2005) та інтеграція в європейський освітній простір зумовила необхідність переосмислення ролі післядипломної педагогічної освіти в забезпеченні якісної підготовки фахівців. У цих умовах перед післядипломною освітою поставили нові завдання, пов'язані з упровадженням компетентнісного підходу, модернізацією змісту та технологій підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, приведенням у відповідність до європейських стандартів якості освіти освітніх програм; становленням механізмів безперервного професійного розвитку вчителів. У річницю зазначених змін упродовж 2006–2024 рр. інноваційні процеси в системі післядипломної педагогічної освіти набувають системного характеру та регулюються ухваленими на державному рівні нормативно-правовими актами: Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 8 вересня 2011 року № 3715-VI [21], Концепція розвитку національної інноваційної системи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 680-р [13], Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2012 р. №691-р. [12] та Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2023 року № 552 (зі змінами і доповненнями), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 липня 2023 р. за № 1155/40211 [20].

Зазначені вище нормативно-правові документи надали закладам післядипломної педагогічної освіти (обласним інститутам післядипломної педагогічної освіти, академіям неперервної освіти) широку академічну, організаційну та фінансову автономію, що вплинуло на диверсифікацію форм підвищення кваліфікації, посилення компетентнісної орієнтації

освітньої складової та розвитку цифрових освітніх середовищ. Упровадження інноваційних технологій в освітній процес курсів підвищення кваліфікації здійснювалося за кількома важливими напрямками, охоплюючи змістові, організаційні, технологічні, управлінські аспекти.

Цих років провідну роль в інноваційному розвитку системи післядипломної педагогічної освіти відіграв Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти (ЦППО, м. Київ). Викладачі закладу активно впроваджували та популяризували нові види і форми роботи, які ґрунтувалися на партнерстві та діалогічній взаємодії зі слухачами: тематичні дискусії, «круглі столи», тренінги, сократівські діалоги, рольові ігри (соціодрами). На заняттях застосовувались методи аналізу конкретних ситуацій, демаршів, проектної діяльності та інші інтерактивні форми роботи. Значна увага приділялась популяризації євроінтеграційних процесів. Про це свідчать навчально-тематичні плани занять: «Освіта дорослих у контексті євроінтеграції», «Сучасні світові тенденції в освіті і Болонський процес», «Формування готовності педагогів до сприйняття європейських цінностей», «Розвиток професійних цінностей педагогів у контексті інтеграції», «Інтерактивні технології навчання з питань європейської інтеграції» [5].

Важливим кроком на шляху модернізації галузі стало злиття Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти АПН України та Донецького інституту післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників та утворення Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» (ДВНЗ УМО) (розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 969-р, постанова Президії Академії педагогічних наук України від 13.11.2007 № 1-7/12-348) [23]. ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» стає головним навчальним закладом системи післядипломної педагогічної освіти та об'єднує навколосебе регіональні інститути післядипломної педагогічної освіти (ППО). Із 2007 р. за його науково-методичної підтримки здійснюється оновлення змісту навчальних планів і програм підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти: Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (30 програм), Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти (11 програм), Кримський республіканський і Миколаївський обласні інститути ППО відповідно 8 і 2 програми [10, с.114].

Із метою підвищення якості професійного розвитку керівних і педагогічних працівників освіти та створення умов для їх безперервного й мобільного професійного зростання Університетом менеджменту освіти НАПН України було реалізовано комплекс заходів, спрямованих на

формування науково-методичного та техніко-технологічного забезпечення організації й проведення експериментального навчання в межах наукового дослідження на тему «Організація кредитно-модульного навчання за дистанційною формою підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти» (2009 р. – 4 навчальні групи, 4 категорії слухачів; 2010 р. – 6 навчальних груп, 4 категорії слухачів). До розроблення та експериментальної апробації кредитно-модульної системи організації навчального процесу було задіяно низку обласних ОППО: Волинський, Дніпропетровський, Запорізький, Івано-Франківський, Київський, Луганський, Львівський, Рівненський, Сумський, Харківський, Хмельницький, Чернівецький, Черкаський і Чернігівський, а також Севастопольський міський гуманітарний університет і Київський університет ім. Б. Грінченка [17]. Навчання поєднувало очну, заочну та самостійну роботу обсягом 6 кредитів (216 годин): 1-й етап – організаційно-настановна сесія, триває два тижні (2, 5 кредита), 2-й етап – дистанційна самостійна робота, – 5,5 місяців (3 кредита) і 3-й етап – підсумкова залікова сесія, триває до трьох днів (0,5 кредита) [17].

Так 2009 року працівники Рівненський ОППО апробують інноваційну систему проведення курсів підвищення кваліфікації, поєднуючи кредитно-модульну систему з дистанційною формою навчання. Співробітники Донецького ОППО інтегрують її з очною та очно-дистанційною формами навчання. Для обліку заходів, навчальних годин та отриманих кредитів у Львівському ОППО введено залікову книжку та індивідуальний план підвищення кваліфікації [5].

Тематика освітніх програм охоплювала широкий спектр напрямів професійного розвитку педагогічних працівників. Зокрема коло питань, які висвітлювались на курсах підвищення кваліфікації у Донецькому ОППО, представлена багатовекторністю напрямів: «Управління навчально-виховним комплексом в умовах модернізації освіти»; «Побудова освітньо-розвивального середовища «Школи майбутнього»; «Інновації в управлінській діяльності заступника директора». Значною варіативністю відзначалися освітні програми для керівних та педагогічних працівників у Полтавському ОППО імені М. В. Остроградського (в обсязі 108 годин очного та 36 заочного навчання): «Удосконалення педагогічної майстерності в умовах особистісно зорієнтованої освіти», «Принципи розвитку інноваційної діяльності педагогічного колективу», «Розвиток та саморозвиток творчого потенціалу вчителя-дослідника» [5].

Пілотування інноваційного проєкту із впровадження кредитно-модульного навчання спрямовувалось на підвищення ефективності функціонування системи післядипломної педагогічної освіти, зміцнення конкурентоспроможності галузі та створення системи безперервного

підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Вважаємо, що інноваційна діяльність обласних інститутів стала важливим чинником оновлення педагогічної освітньої практики та розвитку інноваційного середовища. А інноваційні процеси зумовили розширення інформаційного простору професійної діяльності, посилили соціально-педагогічну ініціативність й творчу активність освітян. За підтримки прогресивних педагогічних колективів реалізується низка інноваційних проєктів. Наприклад, у Рівненському ІІПО на постійній основі працює обласна творча група керівників спеціалізованих навчальних закладів, яка досліджує проблему «Підвищення професійної компетентності керівника навчального закладу як фактор управління якістю освіти». Обласна школа управлінської майстерності під керівництвом викладачів інституту досліджує проблему «Забезпечення рівного доступу до якісної освіти в регіоні». Цих років інноваційних характер мали насамперед форми організації навчальних занять: ситуаційно-рольові практикуми, тренінги, семінари–презентації, дискусійні клуби.

Практичну роботу Кіровоградського ОІПО імені Василя Сухомлинського представлено науково-методичними заходами: педагогічними олімпіадами, фестивалями, оглядами-конкурсами, у яких активну участь беруть вчителі регіону. В інституті вперше на теренах України було започатковано майстер-клас педагогів-дослідників. Під керівництвом науково-педагогічних та педагогічних працівників інституту в загально-освітніх навчальних закладах області здійснювалося впровадження 26 освітніх інновацій [9, с.14].

Значна увага приділялась створенню єдиної інформаційної мережі установ та закладів освіти. В ІІПО Київського міського педагогічного університету імені Б.Д. Грінченка (зараз Київський столичний університет імені Бориса Грінченка), який брав участь у програмі Intel, на постійній основі проводились заходи спільно з представництвом «Microsoft» в Україні та корпорацією «Квазар-мікро». Низку заходів було присвячено реалізації нового формату курсів та запровадженню дистанційного навчання у систему підвищення кваліфікації керівних, педагогічних та інших категорій працівників закладів освіти м. Києва [32, 33].

Зростанню фахового рівня педагогічних працівників сприяла участь у міжнародних та всеукраїнських проєктах. Викладачі ІІПО Київського міського педагогічного університету імені Б.Д. Грінченка (зараз Київський столичний університет імені Бориса Грінченка) у 2009 – 2010 н.р. у тісній співпраці із вчителями закладів загальної середньої школи долучились до роботи у міжнародних проєктах: «Дошкільна освіта», «Громадянська освіта в Україні». Цим Інститутом у 2008-2009 н.р. було проведено науково-

практичну конференцію «Якість освіти – умова інноваційного розвитку суспільства» (жовтень 2008 р.), Всеукраїнську науково-методичну конференцію «Сучасні технології навчання: досягнення та проблеми», міський науково-практичний семінар «Особливості застосування ІТ у навчально-виховному процесі» (листопад 2008р.) [32, 33].

Отже, в окреслений в статті історико-освітній період заклади післядипломної педагогічної освіти виконували функції регіональних осередків педагогічних інновацій, забезпечували координацію апробації нових освітніх програм, методик і технологій навчання. Але цей процес ще не набув ознак системності й характеризувалася фрагментарністю: його розгортання значним чином зумовлювалося ініціативами окремих науково-педагогічних колективів або особливістю регіональних освітніх потреб, а не системно вибудованою державною політикою інноваційного розвитку післядипломної освіти.

У цих умовах актуальності набула потреба в інституційному механізмі узгодження та консолідації інноваційних процесів у системі післядипломної педагогічної освіти, що зумовило створення у серпні 2010 року добровільного об'єднання – Всеукраїнської громадської організації «Консорціум закладів післядипломної освіти» відповідно до наказу Міністерства юстиції України 10.12.2010 р. (свідоцтво про реєстрацію № 3472 від 10.12.2010 р.)

Засновником цієї громадської організації виступив ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Він консолідував у єдиному навчально-науковому комплексі 23 обласні заклади післядипломної освіти і став провідним центром організаційного й науково-методичного спрямування розвитку у системі освіти дорослих [18].

Важливою віхою в інноваційному розвитку післядипломної педагогічної освіти стало створення Всеукраїнської школи новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників [13]. У роботі Школи взяли участь координатори – працівники закладів ППО – члени Консорціуму з різних регіонів України, а саме: Київський ОПОПК, Житомирський, Сумський, Івано-Франківський, Чернігівський, Хмельницький, Полтавський, Львівський, Запорізький, Вінницький, Волинський, Чернівецький, Дніпропетровський, Кіровоградський, Донецький, Черкаський ОШПО [2].

У співпраці із керівниками навчальних закладів, методистами та представниками видань і засобів масової інформації вони працювали над організацією та висвітленням науково-методичних заходів (семінари, конференції, вебінари, форуми тощо); презентаційно-виставковою діяльністю (виставки, ярмарки, фестивалі педагогічних ідей); експертно-аналітичної

діяльності (обговорення та рецензування проєктів); роботи творчих і проблемних груп педагогів; презентації та поширення педагогічного досвіду.

Майданчиком для популяризації інноваційних напрацювань педагогічних колективів стали науково-педагогічні журнали: «Теорія та методика управління освітою», «ScienceRise: Pedagogical Education» (2016) та «Вісник післядипломної освіти» (2024) ДВНЗ Університету менеджменту освіти, «Педагогічний вісник» (2007 р., Кіровоградський ІППО), «Педагогічний альманах» (2007 р., Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради), «Педагогічні науки та освіта» (2007 р., КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради), «Освіта на Луганщині» (2008 р., Луганський ОППО), «Джерело педагогічних інновацій» (2013 р., КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»), «Житомирщина педагогічна» (2016 р., КЗ «Житомирський інститут післядипломної педагогічної освіти»), «Педагогічний вісник Поділля» (2019 р., Хмельницький ОППО). На сторінках видань висвітлювались питання впровадження інновацій у практику шкільної освіти, підтримки обдарованих дітей, експериментальної роботи в навчальних закладах, представлення наукових і методичних розробок, поширення та обмін професійними здобутками педагогів, а також висвітлення творчих доробків видатних учителів і педагогічних колективів закладів освіти [7].

Педагогічний досвід учителів і колективів закладів освіти різних регіонів України широко висвітлювався у буклетах, випусках «Методичних вісників», а також у збірниках, брошурах і навчально-методичних посібниках.

Обласні інститути виступили ініціаторами і організаторами міжнародних цільових обмінів у рамках співпраці з міжнародними фондами та організаціями, а також беруть участь у численних освітніх програмах і проєктах, міжнародних науково-практичних заходах (конференціях, семінарах, виставках і круглих столах) із залученням керівників різних міжнародних організацій, відомих учених та експертів. Поміж них — українсько-канадський проєкт «Інклюзивна освіта для дітей з особливими освітніми потребами в Україні», ініціатива «Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС», а також міжнародні моніторингові дослідження якості освіти PISA, PIRLS, TIMSS і міжнародний проєкт з інформатики та комп'ютерної грамотності «Бобер» [9, с.14].

Цих років Кіровоградський, Рівненський, Волинський, Полтавський обласні інститути налагоджують партнерські зв'язки з Корпусом Миру США в Україні, Британською Радою, представництвом ПРООН в Україні,

спількою «Брюкеншлаг», Міжнародним жіночим правозахисним центром «Ла Страда – Україна» та іншими організаціями, що сприяло суттєвому збагаченню освітнього простору галузі. Зокрема за підтримки Центру європейської політики у м. Братиславі з 2022 року реалізується пілотний проєкт зі створення центру менторів при Закарпатському інституті післядипломної педагогічної освіти [3, с.100]. Загалом реалізується понад 60 міжнародних інноваційних освітніх програм і проєктів. Заклади післядипломної педагогічної освіти співпрацюють з колегами з Болгарії, Великої Британії, Данії, Індонезії, Італії, Канади, Румунії, Молдови, Грецької Республіки, Словаччини, США, Туреччини, Угорщини, Франції, Чехії, Швеції тощо [26, с. 65].

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а також конституційне закріплення курсу держави на європейську й євроатлантичну інтеграцію стали основою для започаткування освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ). Її офіційний початок було проголошено у 2016 році із затвердженням Кабінетом Міністрів України Концепції реалізації державної політики реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Це передбачало формування нової системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників і керівників закладів загальної середньої освіти (2019–2022 рр.). Так 2018 року курсами підвищення кваліфікації було охоплено понад 22 тисячі вчителів початкових класів. У 2021 році стартувало впровадження Нової української школи в базовій середній освіті. Обласні інститут післядипломної педагогічної освіти забезпечували науково-методичний супровід діяльності педагогічних працівників в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» [22]. Зокрема Волинським ОППО розроблено програми «Підготовки тренерів-педагогів до підвищення кваліфікації вчителів за програмою «Нова українська школа: відповідаємо на виклики», «Підготовка супервізорів за програмою «Супервізія як стратегія покращення якості викладання». [25, с.19]. Викладачі КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» пропонують навчальні програми та плани за блочною системою: «НУШ: стратегії впровадження нового Державного стандарту початкової освіти на засадах компетентнісно-діяльнісного підходу та педагогіки партнерства» [25, с. 29]. Для педагогів проводять майстер-класи, тренінги різної тематики: «Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів», «Реалізація діяльнісного підходу в другому циклі початкової освіти», «Використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання» [25, с.19-20].

Оновлення навчальних планів закладів післядипломної освіти відбувалося з акцентом на інклюзивну освіту, нові державні стандарти та

технології роботи з обдарованими здобувачами освіти (курс з інклюзивної освіти «НУШ: базова середня освіта», науково-методичні конференції) «Розвиток в учнів ключових компетентностей на уроках фізики та астрономії за новим Державним стандартом базової середньої освіти», «Впровадження STEM-технологій як ефективного інструментарію розвитку обдарованого випускника «Нової Української Школи» (Закарпатський ІППО) [3]. Для реалізації цих планів у закладах освіти для учителів створено науково-дослідницькі лабораторії, де педагоги ведуть наукові дослідження, апробують програми, готують навчальні посібники.

Новаторські види діяльності запроваджуються в Інститут післядипломної освіти Київського університету Б. Грінченка (нині Київський столичний університет імені Бориса Грінченка). Було розширено та удосконалено Програму підготовки педагогів до роботи в Новій українській школі завдяки долученню до тренерської діяльності педагогів-новаторів. За період з листопада до грудня 2021 року здійснено підготовку 2937 педагогів початкових класів, 5760 педагогів, які будуть працювати з 1 вересня 2022 року в 5 класах, 189 асистентів учителів інклюзивних класів. Загалом – 8886 осіб [25, с. 326].

Цього ж року завершено створення нового дизайну YouTube-каналу «Інститут післядипломної освіти Університету Грінченка». Вебіари, семінари, майстер-класи, презентації переглянуло близько 67200 осіб (у 2020 році – 42000 переглядів). Загальний час перегляду YouTube-каналу його користувачами склав понад 4000 годин. Спільно із ТРК «Київ» реалізовано унікальний телепроект «Відкритий урок». Створено 411 телеуроків для учнів 7-11 класів за участі 165 педагогів-новаторів та працівників Інституту. Аналогів такого ресурсу в Україні немає. Усі телеуроки безкоштовні та розміщені на YouTube-каналі Інституту [25, с. 329].

Створення у закладах післядипломної педагогічної освіти віртуальних навчальних середовищ (платформи Moodle, Google Classroom, Zoom, Google Meet) дозволило продовжувати працювати і під час пандемії COVID-19. Дистанційні платформи, де розміщувалися навчальні модулі стали майданчиком для віддаленого спілкування зі слухачами. У рамках антикризових заходів з метою підтримки педагогічних працівників в Університеті менеджменту освіти розпочав роботу інформаційно-консультаційний центр організації дистанційного навчання [8], який дозволив швидко адаптувати навчальний процес до нових умов.

У цей період розвитку України перед системою освіти загалом і післядипломною педагогічною освітою зокрема, постали принципово нові виклики. Вони актуалізувалися в надзвичайно складних умовах подальшого реформування освітньої сфери під час повномасштабної війни. Критичні

зовнішні виклики істотно вплинули на подальшу зміну закладів післядипломної педагогічної освіти та сприяли інтенсивному розвитку цифрових інновацій, дистанційних форматів навчання та нових моделей педагогічної підтримки.

Із початком повномасштабної війни зусилля було зосереджено на забезпеченні стабільності освітнього процесу та підтримці українських дітей і педагогів, які продовжували працювати в Україні або вимушено виїхали за кордон. У межах міжнародної співпраці Закарпатський Інститут післядипломної освіти ініціював програму адаптації тимчасово переміщених школярів і вчителів у країнах Європи. У співпраці з Міністерством освіти, науки, досліджень і спорту Словачької Республіки створено інформаційно-консультативний блок на сайті, де українські учні, їхні батьки, педагоги отримували необхідну інформацію, підготовлену Інститутом. Загалом було надано понад 400 ґрунтовних консультацій з різних питань. Для швидшої адаптації українських дітей у освітній простір Словаччини у співпраці з Методично-педагогічним центром м. Пряшів організовано 10-годинні курси з української мови для педагогів, які працювали з дітьми з України. У березні–липні 2022 року 17 викладачів-волонтерів Інституту підготували понад 300 словацьких педагогів. Також проведено 12 зустрічей із працівниками освітньої системи Словаччини щодо особливостей програм НУШ, психологічної підтримки та інклюзивної освіти. З початком повномасштабного вторгнення діяльність інститутів післядипломної освіти була спрямована на підтримання безпеки й стабільного функціонування освітньої системи, на розширення доступу до освітніх ресурсів і надання допомоги дітям, їхнім родинам та педагогам [3].

У складних умовах воєнних випробувань і суспільної нестабільності заклади післядипломної освіти посилюють діяльність, спрямовану на розвиток ціннісного потенціалу соціальної та здоров'язбережувальної освітніх галузей. Забезпечують підготовку педагогів до реалізації змісту громадянської та історичної освітніх галузей: розробляють навчально-методичні матеріали, проводять тренінги та консультування щодо формування в учнів громадянських цінностей, патріотизму, правової культури, поваги до родинних традицій і культурного різноманіття. Педагогічний супровід стає ключовим механізмом для забезпечення ефективної міжособистісної взаємодії та формування в здобувачів освіти навичок комунікації, толерантності та співпраці; забезпечує сприятливі умови для їхньої успішної соціалізації та формування ціннісних орієнтирів [4, с. 107].

У такий спосіб заклади післядипломної педагогічної освіти почали не лише реагувати на освітні зміни, а й формувати нові освітні практики: упровадження модульних та короткострокових програм нового змісту,

дистанційного та змішаного навчання, створення цифрових освітніх платформ. В історико-педагогічному вимірі ці процеси засвідчують зміну парадигми післядипломної освіти: перехід від періодичного підвищення кваліфікації до моделі безперервного професійного розвитку. Ці тенденції нормативно закріплено у професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024) [24], який відображає сучасне бачення професійного й особистісного зростання педагогів та окреслює стратегії їхнього розвитку відповідно до потреб суспільства й завдань розбудови Нової української школи. Прийняття стандарту актуалізує нові завдання для закладів післядипломної педагогічної освіти, зокрема модернізацію змісту підвищення кваліфікації, розроблення компетентнісно орієнтованих програм і впровадження гнучких моделей професійного розвитку. Його реалізація сприятиме фаховому зростанню вчителів, індивідуалізації освітнього процесу та підвищенню якості загальної середньої освіти.

Висновки. Період модернізації системи післядипломної педагогічної освіти в умовах євроінтеграції (2006–2024) характеризується етапом поступового інституційного та концептуального закріплення інноваційних процесів у системі післядипломної педагогічної освіти, що спиралися на напрацювання попередніх десятиліть та були зумовлені курсом України на інтеграцію до європейського освітнього простору. На основі аналізу архівних документів (планів роботи, річних звітів обласних інститутів тих років) висновуємо, що на етапі упровадження у післядипломну педагогічну освіту інноваційних технологій навчання в умовах євроінтеграції (2006 - 2014) інноваційна діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти була спрямована переважно на оновлення змісту підвищення кваліфікації педагогічних працівників, удосконалення методичних підходів та впровадження нових педагогічних технологій. З історико-педагогічної точки зору інновації мали переважно адаптаційний характер і були орієнтовані на приведення професійної підготовки вчителів у відповідність до змін, що мали місце в загальній середній освіті. Інноваційні процеси 2006–2014 рр. розгорталися нерівномірно та охоплювали окремі елементи системи післядипломної освіти. Заклади післядипломної педагогічної освіти зберігали традиційну організаційну структуру, а інновації інтегрувалися в межах існуючих форм курсової підготовки, методичних семінарів і творчих груп. За таких умов інноваційна діяльність не виступала системоутворювальним чинником, а радше доповнювала усталену модель післядипломної освіти. У 2015–2024 рр. на етапі модернізації і розвитку післядипломної педагогічної освіти в контексті реформування системи освіти України інноваційна діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти охопила всі рівні їх функціонування: нормативно-управлінський,

організаційний, змістовий і технологічний. Зміни у законодавстві, децентралізація управління освітою, розширення автономії закладів освіти сприяли трансформації закладів післядипломної педагогічної освіти в регіональні центри професійного розвитку педагогів, для яких інноваційність стала базовим принципом діяльності. Освітні реформи, зокрема реалізація концепції Нова українська школа, засвідчили переорієнтацію української освіти на європейську модель, у межах якої педагог розглядається як суб'єкт безперервного професійного розвитку. Заклади післядипломної педагогічної освіти в цих умовах виступили провідниками нових освітніх цінностей — академічної свободи, педагогічної автономії, відповідальності за якість освітніх результатів. Післядипломна педагогічна освіта розвинулась від періодичного підвищення кваліфікації до безперервного професійного розвитку.

Перспективним напрямом подальших досліджень може бути вивчення досвіду професійного розвитку педагогів у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (1991–2024) та обласних інститутах підвищення кваліфікації України задля узагальнення дієвих інноваційних практик, що можуть бути корисними в сучасному освітньому просторі професійного розвитку педагогів.

Література

1. Бех І. Д. Інноваційна виховна технологія: сутнісні положення і шляхи реалізації. Педагогіка і психологія. 2014. № 1. С. 12–17.
2. Всеукраїнська школа новаторства – школа професійної майстерності й творчості. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/80/ (дата звернення: 15.03.2026).
3. Закарпатський ППО. Звіт про діяльність за 2022р. URL: <https://zakinppo.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/zvit-2022.pdf> (дата звернення: 15.03.2026).
4. Іванюк Г.І., Доля К.О. Ціннісно-сміслові та морально-етичні засади змісту педагогічного супроводу міжособистісної взаємодії учнів початкової школи. Імідж сучасного педагога. 20025, № 3 (222), с. 102-108.
5. Інноваційна модель організації навчального процесу в інститутах післядипломної педагогічної освіти: науково-методичний посібник за наук. ред. Вашенко Л.М. К.: Педагогічна думка, 2012. 140 с.
6. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія: за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 143 с.
7. Інформація щодо друкованих видань УВУПО. URL: <https://surl.li/bxawvm> (дата звернення: 15.03.2026).
8. Карташова Л.А., Кириченко М. О., Сорочан Т. М. Антикризисний менеджмент підвищення кваліфікації. Вісник НАПН України, вип. 2(1), с. 1–10, 2020.
9. Кіровоградщина: історія та перспективи розвитку методичних служб. Укладачі: О.В. Половенко, Л.М. Кірішко. Кіровоград: комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», 2014. 320 с.

10. Клясен Н. Л. Діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах реалізації національної стратегії розвитку освіти в Україні. *Педагогічний альманах*. 2013. Вип. 20. С. 110–116.

11. Коновальчук, І. Теоретичні та технологічні засади реалізації інновацій у загальноосвітніх навчальних закладах: дис...на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» Житомир, 2015. 437 с.

12. Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2012 р. №691-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.03.2026).

13. Концепція розвитку національної інноваційної системи: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 680-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.03.2026).

14. Любченко Н.В. Науково-організаційні засади координації науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти: дис. канд. наук. Київ, 2013

15. Мармаза О. І. Інноваційний менеджмент: навчально-методичний посібник. Харків: Планета-принт. 2016.

16. Наумчук І. Дисемінація інноваційного професійного досвіду керівників позашкільних навчальних закладів. *Науково-методичні основи професійного розвитку керівних і педагогічних кадрів в умовах випереджувальної післядипломної освіти: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції 30-31 березня 2017 року*, 122–124. URL: <http://roippo.org.ua/activities/research/conferenc.php/847/> (дата звернення: 15.03.2026).

17. Олійник В. В. Результати розробки науково-організаційної моделі реформування системи післядипломної педагогічної освіти на засадах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. URL: <https://surl.li/wffwno> (дата звернення: 15.03.2026).

18. Олійник В.В. Теоретико-методологічні засади державного управління післядипломною освітою в контексті євроінтеграції, дис. д-ра наук. Київ, 2019.

19. Післядипломна освіта в умовах євроінтеграції: сутність, зміст, технології, готовність до змін: навчально-методичний посібник за наук. ред. Л.П. Пуховської. К.: Педагогічна думка, 2012. 122 с.

20. Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2023 року № 552 (зі змінами і доповненнями), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 липня 2023 р. за № 1155/40211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-23#Text> (дата звернення: 15.03.2026).

21. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Законом України від 8 вересня 2011 року № 3715-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text> (дата звернення: 15.03.2026).

22. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.03.2026).

23. Про утворення Університету менеджменту освіти: розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 969-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=969-2007-%F0#Text> (дата звернення: 15.03.2026).

24. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 29.08.2024 р. № 125 URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf (дата звернення: 15.03.2026).

25. Реалізація концепції «Нова українська школа» у регіональних закладах післядипломної педагогічної освіти за 2020 – 2021 роки: інф.методичний збірник: за заг. ред. Клясен Н. Л. Т. 1. Київ: ДНУ «ІМЗО». 2022. 347 с.

26. Самодрин А. П. Формування навчально-освітнього простору регіону: монографія. Кременчук: ПП Щербатих, 2006. 456 с.

27. Сидоренко, В.В. (2016). Науково-методичний менеджмент освітніх інновацій в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Науковий вісник УМО*: електронне видання. Вип. 1. Ч. 1, 240–254. URL: <http://umo.edu.ua> (дата звернення: 15.03.2026).

28. Скубашевська О.С. Філософія інноваційного розвитку освіти в умовах становлення інформаційного суспільства в Україні: автореф. дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.10. Київ, 2010. 31 с.

29. Степаненко О.К., Зарубіна А.В., Пономаренко Л.І. Безперервна педагогічна освіта у контексті інноваційних проектів суспільного розвитку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. Вип. 82. С. 152-158. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2021_82_34 (дата звернення: 15.03.2026).

30. Трофименко О. А. Розвиток інноваційної позиції педагогів закладів дошкільної освіти в умовах післядипломної освіти. Дисер. на здобуття наукового ступеня д-ра філософії з педагогіки за спеціальністю 011. Освітні, педагогічні науки, Одеса, 2025

31. Шитікова, Л., Змикало, О., Пуліна, Т. Інноваційна діяльність в освіті: сутність та вектори розвитку. *Управління змінами та інновації*. 2024, (9), 51-54. URL: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2024-9-10> (дата звернення: 15.03.2026).

Архів Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

32. План роботи Київського міського педагогічного університету імені Б.Г. Грінченка на 2008-2009 н.р.

33. План роботи Київського міського педагогічного університету імені Б.Г. Грінченка на 2009-2010 н.р.

Reference

1. Bekh I. D. Innovatsiina vykhovna tekhnolohiia: sutnisni polozhennia i shliakhy realizatsii [Innovative educational technology: fundamental principles and methods of implementation.]. *Pedahohika i psykholohiia*. 2014. № 1. S. 12–17 [in Ukrainian].

2. Vseukrainska shkola novatorstva – shkola profesiinoi maisternosti u tvorchosti [The All-Ukrainian School of Innovation – a school of professional excellence and creativity]. https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/80/ (data zvernennia: 15.03.2026) [in Ukrainian].

3. Zakarpatskyi IPPO. Zvit pro diialnist za 2022r. [Report on activities for 2022] <https://zakinppo.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/zvit-2022.pdf> [in Ukrainian].

4. Ivaniuk H.I., Dolia K.O. Tsinnisno-smyslovi ta moralno-etychni zasady zmistu pedahohichnoho suprovodu mizhosobystisnoi vzaiemodii uchniv pochatkovoї shkoly [Value-semantic and moral-ethical principles of the content of pedagogical support for interpersonal interaction of primary school students]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. 20025, № 3 (222), s. 102-108. [in Ukrainian].

5. Innovatsiina model orhanizatsii navchalnoho protsesu v instytutakh pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity [An innovative model for organising the teaching process in postgraduate teacher training institutions]: naukovo-metodychnyi posibnyk za nauk. red. Vashchenko L.M. K.: Pedahohichna dumka, 2012. 140 s. [in Ukrainian].

6. Innovatsiini tekhnolohii navchannia v umovakh modernizatsii suchasnoi osvity [Innovative teaching methods in the context of modernising contemporary education]: monohrafiia: za nauk. red. d. ped. n., prof. L. Z. Rebukhy. Ternopil: ZUNU, 2022. 143 s. [in Ukrainian].

7. Informatsiia shchodo drukovanykh vydan UVUPO [Information on UVUPO publications]. <https://surl.li/bxawvm> (data zvernennia: 15.03.2026) [in Ukrainian].

8. Kartashova L.A., Kyrychenko M. O., Sorochan T. M. Antykryzovyi menedzhment pidvyshchennia kvalifikatsii [Anti-crisis management training]. Visnyk NAPN Ukrainy, vyp.2(1), s. 1–10, 2020. [in Ukrainian].

9. Kirovohradshchyna: istoriia ta perspektyvy rozvytku metodychnykh sluzhb. Ukladachi Kirovohrad Region: [History and Prospects for the Development of Methodological Services]: O.V. Polovenko, L.M. Kirishko. Kirovohrad: komunalnyi zaklad «Kirovohradskyi oblasnyi instytut pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity imeni Vasylia Sukhomlynskoho», 2014. 320 s. [in Ukrainian].

10. Kliasi N. L. Diialnist zakladiv pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity v umovakh realizatsii natsionalnoi stratehii rozvytku osvity v Ukraini [The activities of postgraduate teacher training institutions in the context of the implementation of the national strategy for the development of education in Ukraine]. Pedahohichnyi almanakh. 2013. Vyp. 20. S. 110–116. [in Ukrainian].

11. Kovalchuk, I. Teoretychni ta tekhnolohichni zasady realizatsii innovatsii u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh [Theoretical and technological foundations for the implementation of innovations in general education institutions]: dys...na zdobuttia nauk. stupenia doktora ped. nauk: 13.00.04 «Teoriia ta metodyka profesiinoi osvity» Zhytomyr, 2015. 437 s. [in Ukrainian].

12. Kontsepsiia reformuvannia derzhavnoi polityky v innovatsiini sferi [A framework for reforming public policy in the field of innovation]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 veresnia 2012 r. №691-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-%D1%80#Text> (data zvernennia: 15.03.2026) [in Ukrainian].

13. Kontsepsiia rozvytku natsionalnoi innovatsiinoi systemy [Concept for the development of the national innovation system]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.06.2009 r. № 680-r URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80#Text> (data zvernennia: 15.03.2026) [in Ukrainian].

14. Liubchenko N.V. Naukovo-orhanizatsiini zasady koordynatsii naukovo-metodychnoi diialnosti zakladiv pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity [The scientific and organisational foundations for coordinating the scientific and methodological activities of postgraduate teacher training institutions]: dys. kand. nauk. Kyiv, 2013 [in Ukrainian].

15. Marmaza, O. I. Innovatsiinyi menedzhment [Innovation management]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Kharkiv: Planeta-prints. 2016. [in Ukrainian].

16. Naumchuk, I. Dyseminatsiia innovatsiinoho profesiinoho dosvidu kerivnykiv pozashkilnykh navchalnykh zakladiv [Sharing innovative professional expertise among heads of non-school educational institutions]. Naukovo-metodychni osnovy profesiynoho rozvytku kerivnykh i pedahohichnykh kadrov v umovakh vyperedzhuvalnoi pislidyplomnoi osvity: zbirnyk naukovykh prats za materialamy Vseukraïnskoï naukovo-praktychnoi konferentsii 30-

31 březnia 2017 roku, 2017. c. 122–124. <http://roippo.org.ua/activities/research/conferenc.php/847/> [in Ukrainian].

17. Oliinyk V. V. Rezultaty rozrobky naukovo-orhanizatsiinoi modeli reformuvannia systemy pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity na zasadakh kredytno-modulnoi systemy orhanizatsii navchalnoho protsesu [Results of the development of a scientific and organisational model for reforming the postgraduate teacher education system based on a credit-modular approach to the organisation of the teaching process]. <https://surl.li/wffwno> [in Ukrainian].

18. Oliinyk B.B. Teoretyko-metodolohichni zasady derzhavnoho upravlinnia pislidyplomnoiu osvitoiu v konteksti yevrointehratsii [Theoretical and methodological foundations of public administration in postgraduate education in the context of European integration], dys. d-ra nauk. Kyiv, 2019. [in Ukrainian].

19. Pislidyplomna osvita v umovakh yevrointehratsii: sutnist, zmist, tekhnolohii, hotovnist do zmin [Postgraduate education in the context of European integration: nature, content, methodologies, readiness for change]: navchalno-metodychnyi posibnyk za nauk. red. L.P. Pukhovskoi. K.: Pedahohichna dumka, 2012. 122 s. [in Ukrainian].

20. Polozhennia pro poriadok zdiisnennia innovatsiinoi diialnosti u sferi osvity [Regulations on the procedure for carrying out innovative activities in the field of education]: nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 12 travnia 2023 roku № 552 (zi zminamy i dopovnenniamy), zareiestrovanoho v Ministerstvi yustytzii Ukrainy 07 lypnia 2023 r. za № 1155/40211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-23#Text> [in Ukrainian].

21. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini [On the priority areas of innovation in Ukraine]: Zakonom Ukrainy vid 8 veresnia 2011 roku № 3715-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text> [in Ukrainian].

22. Pro skhvalennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity «Nova ukrainska shkola» na period do 2029 roku [On the approval of the Concept for the implementation of state policy on the reform of general secondary education, ‘New Ukrainian School’, for the period up to 2029]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 hrudnia 2016 r. № 988-r <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

23. Pro utvorennia Universytetu menedzhmentu osvity [On the establishment of the University of Educational Management]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 08.11.2007 № 969-r URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=969-2007-%F0#Text> [in Ukrainian].

24. Profesiinyi standart «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity» [Professional Standard: ‘Teacher in a General Secondary Education School’] vid 29.08.2024 p. № 125 https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf [in Ukrainian].

25. Realizatsiia kontseptsii «Nova ukrainska shkola» u rehionalnykh zakladakh pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity za 2020 – 2021 roky [Implementation of the ‘New Ukrainian School’ concept in regional postgraduate teacher training institutions during the 2020–2021 academic year]: inf.metodychnyi zbirnyk: za zah. red. Kliasen N. L. T. 1. Kyiv: DNU «IMZO». 2022. 347 s. [in Ukrainian].

26. Samodryn A. P. Formuvannia navchalno-osvitnoho prostoru rehionu [The development of the region’s educational environment]: monohrafiia. Kremenchuk: PP Shcherbatykh, 2006. 456 s. [in Ukrainian].

27. Sydorenko, V.V. (2016). Naukovo-metodychnyĭ menedzhment osvitynnikh innovatsiĭ v umovakh pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity [Scientific and methodological management of educational innovations in the context of postgraduate teacher training].

Naukovyĭ visnyk UMO: elektronne vydannia. Vyp. 1. Ch. 1, 240–254. <http://umo.edu.ua> (data zvernennia: 15.03.2026) [in Ukrainian].

28. Skubashevska O.S. Filosofiia innovatsiinoho rozvytku osvity v umovakh stanovlennia informatsiinoho suspilstva v Ukraini [The philosophy of innovative development in education in the context of the emergence of the information society in Ukraine]: avtoref. dys. ... kand. filosof. nauk : 09.00.10. Kyiv, 2010. 31 s. [in Ukrainian].

29. Stepanenko O.K., Zarubina A.V., Ponomarenko L.I. Bezpererвна pedahohichna osvita u konteksti innovatsiinykh proiektiv suspilnoho rozvytku [Continuing teacher education in the context of innovative social development projects]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy. 2021. Vyp. 82. S. 152-158. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2021_82_34 [in Ukrainian].

30. Trofymenko O. A. Rozvytok innovatsiinoi pozytsii pedahohiv zakladiv doshkilnoi osvity v umovakh pislidyplomnoi osvity [Developing the innovative approach of early years educators within the context of postgraduate education]. Dyser. na zdobuttia naukovoho stupenia d-ra filosofii z pedahohiky za spetsialnistiu 011. Osvitni, pedahohichni nauky, Odesa, 2025 [in Ukrainian].

31. Shytikova, L., Zmykalo, O., Pulina, T. (2024). Innovatsiina diialnist v osviti: sutnist ta vektory rozvytku [Innovation in education: essence and directions for development]. Upravlinnia zminyamy ta innovatsii, (9), 51-54. <https://doi.org/10.32782/CMI/2024-9-10> (data zvernennia: 15.03.2026) [in Ukrainian].

Arkhiv Kyivskoho stolychnoho universytetu imeni Borysa Hrinchenka

32. Plan roboty Kyivskoho miskoho pedahohichnoho universytetu imeni B.H. Hrinchenka na 2008-2009 n.r. [Work Plan of the B.G. Hrinchenko Kyiv City Pedagogical University for the 2008–2009 academic year] [in Ukrainian].

33. Plan roboty Kyivskoho miskoho pedahohichnoho universytetu imeni B.H. Hrinchenka na 2009-2010 n.r. [Work Plan of the B.G. Hrinchenko Kyiv City Pedagogical University for the 2009–2010 academic year] [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 14.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.03.2026